

Mérnökből sosem elég

KOVÁCS LEVENTE | Az oktatók bérének nagyarányú emeléséről, a gyakorlatorientált képzéseikről, valamint a mérnökök iránti óriási társadalmi-gazdasági igényről is beszélt a 12 ezer hallgatóval büszkélkedő Óbudai Egyetem rektora a Figyelőnek adott interjújában. A villamos- és egészségügyi mérnöki végzettségű intézményvezetőtől azt is megtudtuk: céljuk, hogy hat-nyolc éven belül ne csak a nevében legyen óbudai az univerzitás, hanem ténylegesen is a III. kerületben működjön minden budapesti karuk.

Tavaly augusztustól – a hazai felsőoktatási intézmények túlnyomó részéhez hasonlóan – az Óbudai Egyetem is alapítványi fenntartásban működik. Bár még csak szűk fél év telt el a modellváltás óta, lehet már valamifajta mérleget vonni?

– Az eltelt öt hónap minden egyetemi polgárunk számára új perspektívát nyitott. Azért is mondom ezt nyugodt szívvel, mert a lehetőséget megneszelve mi magunk kezdeményeztük a modellváltást. Azt valljuk ugyanis, hogy így egy sokkal rugalmasabb és piacosítottabb struktúrában tudunk dolgozni. Műszaki felsőoktatási intézményként erre nagy szükségünk is van, mert a műszaki piac nagyon gyorsan változik, amelyhez idomulnunk kell a tantervünkben, a továbbképzésekben, a cégekkel kialakított együttműködésben, a kommunikációban és a nemzetköziesítésben egyaránt.

– Az alapítványi fenntartású univerzitásoktól a napokban sorra érkeznek a bejelentések a bérfeljesztésekről. Önöknél hogyan alakulnak az oktatói fizetések?

– Miután az elmúlt hónapokban a kuratóriumunkkal karöltve megalkottuk az új struktúrához szükséges jogi környezetet, ez év elején eddig soha nem látott mértékű béremelésre került sor. A kezdőlökést a tavaly szeptemberi 15 százalékos növekmény adta, ám az idén ennél jóval nagyobb béremelést tudtunk végrehajtani. Ez azt jelenti, hogy január elsejétől a tanársegédek bruttóját – a 2019-es fizetésekhez képest – 94 százalékkal, az adjunktusokét 106, a docensekét 80, az egyetemi tanárokét pedig 62 százalékkal növeltük. Így a professzori bér elérte a bruttó 900 ezer forintot, a docensek fizetése a 700 ezer, az adjunktusoké az 570 ezer, míg a tanársegédeké a 430 ezret. Az oktatói óradíjakat a duplájára, a cafeteria összegét pedig 60 százalékkal növeltük. Hangsúlyozom, hogy ezek csak az alapfizetések.

Ha ugyanis az egyetem évről évre teljesíti az állam által elvárt indikátorokat, akkor különféle célprémiumokkal is honorálható a befektetett munka.

– Az elvárások között például olyasmire kell gondolni, mint a lemorzsolódás csökkentése vagy a tudományos teljesítmény javítása?

– Bár az állam a modellváltással immár nem fenntartónk, ágazatirányítóként továbbra is „megrendelőnk”, elvárva, hogy versenyképes tudással ruházzuk fel a jövő magyar értelmiségét, és egy tudásalapú társadalmat építsünk.

A velünk szemben támasztott elvárások között szerepel, hogy lehetőség szerint minél több olyan kiművelt mérnökemberfőt képezzünk ki, aki motivált, és a diplomaszerezés után gyorsan el tud helyezkedni a végzettségének megfelelő területen. Ehhez természetesen az kell, hogy a hallgatók ne morzsolódjanak le a tanulmányaik folyamán, illetve a tantervben megszabott időben végezzenek. De nem a követelmények csökkentésével! Mindez csak az ipari szereplőkkel kooperálva működik. Az állam diplomás pályakövetési rendszerének az adatai szerint messze a legjobbak között vagyunk abból a szempontból, hogy a végzett frissdiplomásaink több mint kilencven százaléka az egyetemről kikerülve szinte rögtön, egy hónapon belül mérnöki állást talál magának.

– Utóbbi komoly vonzerőt jelenthet a felvételizők körében. Emellett milyen üzenettel igyekszik magához csábítani a diákokat az Óbudai Egyetem?

– Tizenkétezer tanulónkkal az ország második legnagyobb műszaki felsőoktatási intézménye vagyunk. A magyar mérnökhallgatók harmada nálunk diplomázik. Egyik legfontosabb tulajdonságunk a gyakorlatorientáltság. Ez nem csak egy szlogen, a tetteinkben is megmutatkozik. Az első pillanattól kezdve a projektalapú oktatásra és a duális képzés adta lehetőségekre fókuszálunk. Ez többek között azt jelenti, hogy már az elsőévesek jelentkezhetnek céges gyakornoki programokra, ami nemcsak tanítási, hanem ipari kutatásfejlesztési szempontból is nagyon hasznos.

– Ebből is látszik, hogy a duális képzés szerepe ma már megkérdőjelezhetetlen az oktatásban, legyen szó akár a szakképzésről, akár például a műszaki felsőoktatásról. Önök milyen kapcsolatokat ápolnak a gazdasági élet szereplőivel?

– Több száz céggel alakítottunk ki együttműködést csak az elmúlt három évben. A legelkötelezettebb stratégiai partnereinkkel – köztük például a Siemensszel, a Boschsal és az MVM-mel – 2020 végén létrehoztuk az egyetem Ipari Tanácsát,

amelynek elsődleges feladata, hogy értékelje és támogassa az intézményünkben folyó munkát. Ez egyfajta mecénatúra, hiszen a vállalatok nemcsak önös érdekükből, a munkaerő-toborzás miatt támogatnak minket, hanem azért is, hogy az univerzitás fejlődhessen és előreléphessen a nemzetközi szinten. E folyamatot a modellváltás tovább katalizálja. Az Ipari Tanács létszáma természetesen folyamatosan bővíthető. Emellett a Magyar Mérnöki Kamara is a segítségünkre van, hiszen a köztestület tanúsítja a tevékenységünk szakmai színvonalát. A kérdésben említett szakképzéssel kapcsolatban fontosnak tartom megjegyezni, hogy az okleveles technikus képzés bevezetésével a szakképző centrumok iskoláiban végzett, továbbtanulást tervező diákok előtt is szélesebbre nyílt az egyetemi tanulmányok lehetőségének a kapuja. Így már 14 éves kortól megteremthető egy mérnökéletpálya-modell.

– A duális képzés és az önkormányzati ipari testülete is tulajdonképpen egy oda-vissza működő visszacsatolási rendszert tesz lehetővé az egyetem és a vállalati szféra között. Menynyire működik ez a gyakorlatban?

– Az eddigi tapasztalatok kedvezők, hiszen a cégek már a tanácsban vállalt tagságukkal is nyilvánították azt, hogy értékesnek tartják az Óbudai Egyetemen szerzett diplomát.

Azt látják, hogy az oklevél mögött valódi, jól hasznosuló tudás van. Szintén kulcsfontosságú tényező, hogy a vállalati szereplők az oktatási portfóliónk kialakításába is bele tudnak szólni. Ez azért számít sokat, mert – mint említettem – a műszaki piac gyorsan és nagymértékben változik.

Egy-egy technológia akár három-négy év – azaz egy alapképzésnyi idő – alatt elavulttá válhat. Márpedig nem valószínű, hogy egy felsőoktatási intézmény ugyanilyen sebességgel tudja folyton-folyvást megújítani a laboratóriumi infrastruktúráját. Ha viszont kialakul egy szimbiózis az univerzitás és a céges világ között, akkor az utóbbi biztosítani tudja a gyakorlat megszerzéséhez szükséges helyszíneket, nagyban hozzájárulva ezzel a diploma piacképességéhez.

Véleményem szerint ez a mérnöki tudásalapú társadalom képzésének az alapja.

– Ön hogyan jellemezné a mérnökképzés hazai helyzetét?

– A digitalizáció korszakát éljük, ezért valamilyen formában mindenki találkozik informatizált rendszerekkel. Márpedig ezeket mérnökök alkotják meg, ezért a képzésük iránt óriási a társadalmi igény, olyannyira, hogy a jelenlegi keresletet nem is

lehet kielégíteni. Ha ma kétszer annyi hallgatót tudnánk képezni, akkor azok is holnap azonnal elkelnének. A versenyképességük záloga ugyanakkor a minőségük.

– A mérnökképzésben is jelentkező, már szóba hozott lemorzsolódás ellen milyen lépéseket lehet tenni?

– Egyrészt fontos látni, hogy mivel hazánkban nincs felvételi vizsga, az intézmények egy heterogén közegből merítenek. Másrészt tény és való, hogy a műszaki felsőoktatásban az alapkursusok „szórós tárgyakként” számítanak, és ez mindig is így lesz. Ezért arra kell összpontosítani, hogy miként tudunk a szükséges szintre felzárkóztató órákat biztosítani a hallgatóinknak. Bevezettünk például egy patronáló tanári rendszert, amelynek az a lényege, hogy a programban részt vevő oktatók mentorként végig kalauzolják a hallgatókat – főként az első tanévben. Ezt tervezzük kiegészíteni egy tutorhálózattal, amelyben felsőbb évesek segítik a gólyákat. Ezenfelül azt is fontosnak tartom, hogy noha persze nem lesz mindenki mérnök, de a műszaki tudományokkal, azok nyelvezetével minél előbb ismerkedjenek meg a gyerekek, és minél inkább szerethetővé tegyük ezeket a számukra.

– A mérnöki hivatás még mindig inkább férfieletpályának tekinthető, vagy ez már csak egy régi beidegződés?

– Régebben valóban inkább férfiaknak szóló pályaként élt a köztudatban a mérnöki pozíció. A digitalizáció megjelenése azonban ezt is átformálta. Nemzetközi szinten a Women in engineering (női mérnökök) egy teljesen bevett programnak számít. Az Óbudai Egyetemen közel egy évtizeddel ezelőtt a hallgatóknak körülbelül a tizede volt hölgy, mára azonban az arányuk bőven meghaladja a húsz százalékot.

– Az egyetem a közelmúltban lehetőséget kapott három tudományos és innovációs park kialakítására: Székesfehérváron, Kaposváron és Zsámbékon. Milyen munkát végeznek majd ezek az intézmények?

– A célunk egy olyan innovációs ökoszisztéma megalkotása, amelyben laboratóriumokat, k+f tereket szeretnénk kialakítani, ahol a tudományos élet képviselői a vállalati szakemberekkel közösen tudnak újszerű megoldásokon munkálkodni, prototípusokat megalkotni, s ahol e termékek, szolgáltatások piacra juttatásának a folyamatát is együtt dolgozhatják ki. Székesfehérváron a robotikára és a mechatronikára fókuszálunk majd, mivel a városban és környékén letelepedett cégek jó része a robotizáció irányába mozdult el.

Zsámbékon az IT-szektor lesz a középpontban, Kaposváron pedig a civil és a hadiipar számára igyekszünk majd elaborálni – anyagtudományi és gépészeti szempontból – megfelelő elektromos és hibrid hajtásláncokat. A pályázatainkban azt vállaltuk, hogy a létesítmények 2026. augusztus 31-ig megépülnek. Az igazi, tudományos munka – és annak öfenntarthatósága – utána kezdődik.

– Rektori tervei között szerepel, hogy az Óbudai Egyetem valóban Óbudán működjön, vagyis hogy az összes budapesti kar a III. kerületben kapjon helyet. Hogyan áll ennek az elképzelésnek a megvalósítása?

– Ma az univerzitás Budapesten négy telephelyen működik, ezért régen dédelgetett álmunk egy olyan campusfejlesztés, melynek eredményeként egy területen integrálódhat az összes fővárosi karunk. Ennek helyéül Óbudát szeretnénk, hogy ne csak a nevében legyen óbudai az egyetem. Erre most meg is kaptuk az esélyt az állam részéről, a tervet jóváhagyták, így bízunk benne, hogy hat-nyolc esztendő múlva egy integrált campusunk lehet. A campusfejlesztési elképzeléseinknek emellett része a laboratóriumi és a tantermi infrastruktúra digitalizációja, valamint a sportolási lehetőségek szélesítése is.

Cikk a cikkben

Névjegy

1977-ben született, a Temesvártól száz kilométerre fekvő Resicabányán. 2000-ben szerzett villamosmérnöki diplomát a Temesvári Műszaki Egyetemen, majd egészségügyi mérnöki MSc-t a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen (BME). 2013-ban habilitált. Kutatási területe a modern irányításelmélet és az élettani szabályozások. Tanított a Temesvári Műszaki Egyetemen, a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemen és a BME-n is. 2012–15-ben a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai-ösztöndíjasa volt. 2013-tól öt éven át az Óbudai Egyetem Neumann János Informatikai Karának az oktatási dékánhelyetteseként, majd az univerzitás oktatási rektorhelyetteseként tevékenykedett. 2015-ben az EU kutatói aranyérmének számító ERC-pályázat nyertese lett. 2019. július 15-től rektorként irányítja az Óbudai Egyetemet.